

GÖBEKLİ TEPE

Şans Domuzu*!

Göbekli Tepe'nin D Yapısı'ndaki Yeni Kazılar

D Yapısı'nın iç mekânında yürütülen kazılar, DAI ve işbirliği ortaklarının Göbekli Tepe'deki 2023 yılı çalışmalarının odak noktasıydı. Bu faaliyetler, bilimsel veri elde etmenin yanı sıra 2022 yılında 800.000'i aşkın kişinin ziyaret ettiği ören yerinin görünüşünü iyileştirmeye yönelikti. Bu yıl yapının iç mekânındaki dolgu kazıldı. Doğu kenarındaki sekinin bir başka bölümü ve önündeki zemin açığa çıkarılırken yapının kuzeyindeki kazılarda beklenmedik bir sürprizle karşılaşıldı: gerçek boyutlarda bir yaban domuzu heykeli.

Kireçtaşı'ndan yontulmuş, uzunluğu 1,30 m ve en yüksek noktası 0,70 m olan heykel, yapıda merkezî bir konumda duran kireçtaşı'ndan bir seki üzerindedir. Sekinin ön yüzünde H şeklinde bir işaret, „yarım ay“ sembolü, iki yılan ve üç insan yüzü -diğer bir deyişle maske- olmak üzere çok sayıda alçak kabartma yer almaktadır. Heykelin kaydadeğer özelliği, üzerindeki pigment kalıntılarıdır ve bu, Neolitik Dönem'in Erken Akeramik B Evresi'nin (EPPNB, MÖ 8.700-8.200 civarı) heykel sanatında kırmızı, siyah ve beyaz renklerin kullanıldığının kesin kanıtıdır. Bu durum, bugüne dek bilhassa klasik arkeoloji disiplindeki boyalı heykel tartışmasının bakış açısını genişleterek, birdenbire 8 binyıl geriye çekmiştir.

Lee Clare

*Almanca metinde „Schwein gehabt (domuza sahip olmak)“ şeklinde kullanılan deyim, „çok şanslı olmak“ anlamına gelmektedir.